

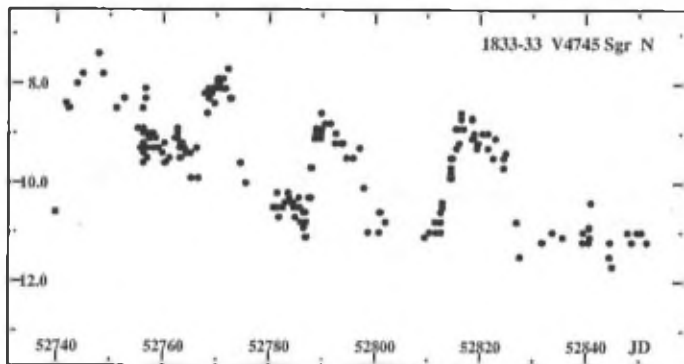
leges számítógépein futottak le először. A másik „nagy öreg” Albert Jones új-zélandi amatőrcsillagász volt, aki valamikor a II. világháború tájékán kezdte el vizuális változcillag-észleléseit, és sok tucatra tehető azon déli változók száma, melyekről az egyetlen rendelkezésre álló információforrás az ő évtizedes észlelés-sorozata. (Egyik kávészünetben meg is kérdeztem tőle, hogy tudja-e, hány észlelést végzett összesen, amire csak annyit válaszolt, hogy már régóta nem számolja megfigyeléseit, mivel inkább a minőségre és nem a mennyiségre koncentrál. Az biztos, hogy már jó pár éve volt, hogy az AAVSO-tól megkapta a félmilliomodik észlelésért járó emléklapot...) Velük vált kerek egészzé az IAU 193. kollokviuma, a legújabb eredményektől kezdve a még ma is élő „alapító atyáékig”. Folytatás 2005-ben, Rómában.

KISS LÁSZLÓ

Változós hírek

Nova Sagittarii 2003 = V4745 Sgr

Az idei év eddig legfényesebb nójáját Nicolas Brown ausztrál és Minoru Yamamoto japán amatőrcsillagászok fedezték fel egymástól függetlenül 2003. április végén (Brown április 25-én, Yamamoto pedig egy nappal később). Mindketten T-Max 400 filmre készített fotókon vették észre a jövevényt. A felfedezés után pár nappal érte el

$7^m,4$ -es maximumát, amit egy gyors halványodásnak ítélt fényességcsökkenés követett. Az első meglepetés május 10-én következett be, amikor a nóva hirtelen visszafényesedett $8^m,0$ -ig. Kiss László és Andrew Jacob spektroszkópiai mérései szerint (Siding Spring, 2,3 m-es ATT) ekkor a színeképet P Cygni-profil mutató hidrogén és ionizált vas emissziós vonalak uralták. A robbanási felhőben négy különböző sebességű gázhéj volt azonosítható -900 , -1300 , -1600 és -1800 km/s-nál. Július végéig még két másik utólagos felfénylés következett be. Fénygörbénk a VSNET-en közölt adatok alapján készült. -33 fokos deklinációját figyelembe véve nem meglepő, hogy nincs tudomásunk a V4745 Sgr hazai megfigyeléséről. (IAUC No. 8123, 8126, 8127, 8132 – Ksl)